

de enkelte Paragrafer, hvad der vilde være urigtigt ved denne Behandling, kan jeg ikke undgaa overfor det ærede Medlem at komme ind paa enkelte Punkter, og jeg skal da begynde med at tale om Skolepligten og Skoleforsømmelser. Man vil se, at hvad Skolepligten angaar, indeholder Forslaget ikke Andet end, hvad vi for Liden have. Det er en Omfirkning af Anordningen af 1814 og Noget af Loven af 1855, Noget af begge Dele. Vil jeg nu spørge mig selv, om de Bestemmelser, vi nu have, passe for vor Udvikling og for det, som jeg mener, vi skulle stræbe hen til, saa siger jeg ubetinget Nei. Jeg tror, at Individet, at Forældre og Børgere maa have større Indflydelse paa, hvor de vilde lade deres Børn undervise. De maa kunne lade dem undervise i hvilken som helst Skole, de vilde. Jeg kan for saa vidt nok være enig med de tre ærede Talere, som jeg hørte forrige Gang, tror jeg, at Sagen var til Behandling her, deri, at vi ikke have Skolepligt her i Landet — vi have en Undervisningspligt — men det bliver dog en Skolepligt overfor de fattige Medlemmer af Samsundet, thi de have ikke Raad til at tage deres Børn ud af den offentlige Skole og sætte dem i en anden. For dem er det altsaa en Skoletvang, men for de Velhavende er der en Undervisningspligt. Der er en enkelt Bestemmelse, jeg skal omtale, fordi jeg netop selv en Gang har været i Kollision med den tilsvarende Bestemmelse i Loven af 1855, som her er lidt omfirket. Jeg sigter til Bestemmelsen om, at et Barn, der er fyldt 12 Aar, kun med Skolekommissionens Indvilligelse kan udtages af den offentlige Skole. Det forekommer mig, at, naar Forældre sørge for et Barns Oplysning, er det ligegyldigt, om det tages af Skolen eller ikke. Jeg har en Gang fundet mig besværet til at tage et Barn ud af Skolen, eller rettere, det var min Kone, der tog det ud, fordi Læreren tog sig en Taar over Lærsten, — nu er han for Resten gaaet til Nyses Brigade. Nok er det, at min Kone blev indkaldt, mig kunde de jo ikke faae sat paa, da jeg laa herovre — og man gav hende en alvorlig Trettesættelse og truede med Lovens Strengthed. Jeg fremdrager blot dette, for at vise det Uheldige i, at man ikke skal kunne tage et Barn ud af Skolen; thi jeg vilde ikke have taget det Barn ud, for at det ikke skulde lære Noget, men netop for at det skulde lære Noget. Jeg maa altsaa fastholde, at hvad Skolepligten angaar, indeholder Lovforslaget kun, hvad den nuværende Lovgivning hjemler. Hvad derimod Skoleforsømmelser angaar og Spørgsmaalet om, hvilke Midler man skal anvende mod Forældre, der ikke lade deres Børn besøge Skolen, har Forslaget indført noget Nyt. Man er gaaet bort fra den minutige Bestemmelse om 3, 6, 12 og 24 Skillings Mulfter, som jeg anser for meget uheldig. Jeg lægger ikke Skjul paa, at jeg betragter Lovforslagets Bestemmelse i denne Retning som

et Fremskridt fra det nu Bestaaende. Men jeg kunde have ønsket, at den ærede Minister var gaaet et Skridt videre. Jeg ser ikke, hvorfor denne Indberetning om Skoleforsømmelser absolut skal ske for tre Maanedere. Jeg tror, at den godt kunde opsættes til henimod Examenstiden. Saa at den fandt Sted to Gange om Aaret, naar der var halvaarlig Examen, og jeg vilde ogsaa anse een Gang om Aaret for tilstrækkelig. Derimod tror jeg rigtignok, at det er ønskeligt, at der sker Indberetning een Gang om Aaret. I den Henseende tror jeg, at den Betænkning, der fremkom fra mine Meningsfæller i Udvalget i 1873, indeholdt et meget svagt Punkt ved at foreskrive, at man ikke skulde have Tilsyn med Forsømmelserne mere end to Gange fra den Dag, Barnet kom i i Skole, til Konfirmationen, og jeg skal sige, hvorfor jeg finder det uheldigt. Jeg tror, at de, som forsømme at lade Barnet gaa i Skole, mange Gange ikke ville rammes af en Bestemmelse, som lægger Forpligtelse til at sørge for Barnets Undervisning og Opdragelse over paa Forældrene i Stedet for paa Husbonden. Jeg tror, at man godt kan give Kommunalbestyrelsen Ret til at indkalde Bedkommende og give ham en Trettesættelse eller mulftere, om det skulde findes passende. Derimod er det en Selvfølge, at, naar jeg vil have et længere Tidsrum mellem Indberetningerne, f. Ex. eet Aar, saa er det ikke nok, at Kommunalbestyrelsen ser paa, om Barnet har de samme Kundskaber og Færdigheder som et Barn af samme Alder, men den maa tillige se paa, hvilke Kundskaber og Færdigheder Barnet havde for et Aar siden, om det har udvillket sig i det Forhold, som Skolegangen kunde gjøre muligt, eller om det i den Tid er staaet stille, og er det Sidste Tilfældet, bør Bedkommende mulfteres. Man kan jo ikke absolut sige, at et Barn, naar det har opnaaet samme Kundskaber og Færdigheder som andre jevnaldrende Børn, ikke har forsvømt Skolen i en utilbørlig Grad; thi et taaars Barn kan jo være lige saa vidt fremme som et andet Barn paa 14 Aar. Jeg anser imidlertid, som sagt, hele denne Bestemmelse i Lovforslaget for heldigere end det nu Bestaaende, naar vi overhovedet skulle have et Mulftsystem, og ligeledes kunde jeg være enig i, at det kunde være godt, om vi helt kunde undgaa Mulftsystemet. En lille Bestemmelse, som det ogsaa maasse maa være mig tilladt at omtale, er den, at disse Bøder, der indkomme paa Grund af Skoleforsømmelser, skulle tilfalde Kommunekassen. Skjøndt det ikke er et Principspørgsmaal, lægger jeg dog stor Vægt paa, at de maa tilfalde den saakaldte „de Fattiges Kasse“, thi vi have en Bestemmelse i Lov af 8de Marts 1856 § 5, som siger, at Forældre, der have Besværighed ved at sørge for deres Børns Undervisning, kunne faae Hjælp af de Fattiges Kasse. Derfor synes jeg, at det var naturligt, at disse Bøder gik ind i denne og anvendtes til det Formaal, jeg har nævnt. Hvad